

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. (niet opgegeven)
van **BART DOCHY**
datum: 21 mei 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Flemish Positioning Service (FLEPOS) - Stand van zaken

Flemish Positioning Service of FLEPOS is actief sinds 2000 en werd initieel ingezet voor de aanmaak en het bijhouden van de basiskaart Vlaanderen (GRB), daarnaast wordt het gebruikt als een uniform referentiesysteem op basis van satellietnavigatiesystemen dat centimeter nauwkeurige realtime plaatsbepaling mogelijk maakt. Het maakt het concreet mogelijk om een correcte positie in Vlaanderen te bepalen, het is volledig gratis, enkel de verbindingskosten tussen de gebruiker en FLEPOS zijn ten laste van de gebruiker.

Ik werd erop attent gemaakt dat FLEPOS wil stoppen met de dienstverlening aan deze sectoren. Vanaf juli zouden er geen nieuwe abonnementen komen en tegen het einde van het jaar zou alles stopgezet worden. Men zal dus de private markt op moeten, wat een geschatte kostprijs van 500 tot 1000 euro per machine per jaar met zich mee zou brengen.

De plaatsbepaling heeft de laatste jaren sterk aan belang gewonnen in de landbouw en in de industrie. Machines uitgerust met een gps-systeem maken het mogelijk een locatie tot op 20 cm juist te bepalen. Voor veel toepassingen is dit niet voldoende en dient er tot op 1 à 2 cm gewerkt te worden. Dankzij het correctiesignaal dat gratis aangeboden is door FLEPOS is dit vandaag mogelijk.

Precisielandbouw zet zich versneld door, wat resulteert in het automatisch recht rijden en het vermijden van overlap, waardoor middelen en grondstoffen efficiënter worden ingezet. Het leidt tot verminderde milieudruk in het kader van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast is het een belangrijk middel om innovatie in deze sectoren aan te wakkeren.

Er zijn op vandaag niet minder dan 1800 geregistreerde gebruikers in de landbouw (6732 abonnementen in hun geheel) en hun aandeel stijgt exponentieel. De totale kostprijs van het systeem wordt geraamd op 500.000 euro en dat lijkt beperkt ten opzichte van de maatschappelijke winsten en de innovatie die hiermee worden aangewakkerd.

1. Is het correct dat FLEPOS gratis wordt aangeboden aan de gebruikers? Komt de Vlaamse overheid hierin tussen? Hoeveel bedraagt de tussenkomst en voor hoeveel gebruikers komt de Vlaamse overheid tussen?
2. Klopt het dat er sprake is van een uitfasering en stopzetting van deze gratis dienst? Hoe ziet de tijdlijn eruit? Hoe zal dit gecommuniceerd worden naar de gebruikers?

3. Wat is de kostprijs van FLEPOS, totaal voor het project per jaar? Hoeveel bedragen de personeelskosten, wat zijn de variabele kosten en de investeringskosten?
4. Wat is de kostprijs voor de Vlaamse overheid per geabonneerde?
5. Indien FLEPOS wordt stopgezet en er daarvoor budget van de Vlaamse overheid wordt gereserveerd, hoe zal het budget in de toekomst dan worden aangewend? Wat zal er gebeuren met de gedane investeringen?
6. Wordt er werk gemaakt van een alternatievenonderzoek, aangezien innovatie en precisie belangrijke elementen zijn voor deze industrieën?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 317 van 21 mei 2021

van **BART DOCHY**

1. Flemish Positioning Service (FLEPOS) is een dienstverlening van Digitaal Vlaanderen en werd initieel opgezet voor de aanmaak, controle en bijhouding van de basiskaart Vlaanderen (GRB). Het maakt het mogelijk om op basis van navigatiesatellietsystemen met professionele apparatuur de locatie in real-time op centimeterniveau te bepalen, zelfs op bewegende voertuigen (RTK of Real-time Kinematic). Hiertoe baat Digitaal Vlaanderen een netwerk van referentiestations uit met GPS-antenne en ontvangers die geconnecteerd zijn met een datacenter. De gebruiker connecteert zich op de FLEPOS-dienstverlening en verkrijgt real-time correcties toegestuurd via mobiel internet, waardoor hij zijn positie van zijn GPS-ontvanger kan verbeteren van meterniveau naar centimeterniveau.

Eind mei 2021 waren er ondertussen 7450 geregistreerde abonnementen die alle kosteloos van deze dienstverlening kunnen gebruik maken (+700 sinds eind 2020). Dagelijks werken gemiddeld zo'n 1400 unieke gebruikers met FLEPOS. In april 2021 werd een piek van 1100 simultane gebruikers genoteerd, te wijten aan de extra activiteit in het voorjaar van de landbouw, terwijl dit normaal op dagbasis zo'n 650 simultane gebruikers bedraagt.

Momenteel is de dienstverlening van FLEPOS kosteloos voor alle doelgroepen. De gebruiker dient zich op de FLEPOS-dienstverlening te registreren. Er worden 6 types abonnementen onderscheiden:

- survey (voor landmeetkundige toepassingen, GIS-inventarisatie, luchtfotografie, mobile mapping, drones, inmeten van leidingen en as-builmetingen);
- landbouw (voor toepassingen in de precisielandbouw (planten en zaaien, bemesten/onkruidbestrijding, mechanisch wieden), drainage, aanleg /onderhoud tuinbouw);
- machinesturing (het aansturen van graafmachines, grondverzet);
- maritieme toepassingen (baggeren, peilingen uitvoeren, beloodsing, aanleg windmolenparken);
- onderwijs (opleiding van studenten topografie/geomatica, VDAB);
- onderzoek/test (onderzoek naar nieuwe mogelijkheden, onbemande voertuigen, nieuwe apparatuur, wetenschappelijk onderzoek).

De financiering gebeurt met middelen voor de grootschalige basiskaart Vlaanderen, gelet op het feit dat FLEPOS cruciaal is voor de realisatie, controle en bijhouding van deze geografische databank. De financiering van deze basiskaart gebeurt deels via een dotatie en deels door een heffingsregeling van de netbeheerders van fysieke leidingnetten (50/50%). De regeling is vastgelegd in het GRB-decreet van 16 april 2004. Hierin is FLEPOS ook decretaal verankerd als referentiebasis (art. 7).

De huidige operationele kost (total cost of ownership, TCO) bedraagt ongeveer 500K en hiermee worden alle gebruikers kosteloos bediend. Per gebruiker komt dit nu op zo'n 70 euro/jaar.

Het kosteloos gebruik voor al deze doelgroepen is vrij uniek in vergelijking met ons omliggende regio's en landen. Dit heeft zeker bijgedragen tot het ondertussen wijd verbreid gebruik binnen al die sectoren.

2. FLEPOS werd in 2002 opgericht om de survey markt in Vlaanderen te ondersteunen en werd hiervoor exclusief in de eerste 10 jaar gebruikt. Tijdens de pioniersjaren (vanaf 2010) van de precisielandbouw en machinesturing had de innovatie een extra steun in de rug nodig om door te breken. Een kosteloos RTK-netwerk was één van de onmisbare factoren en de Vlaamse overheid besloot dat FLEPOS deze zou aanbieden. Cfr. K. Peeters (2012, [Vilt](#)). Inmiddels is de markt echter volwassen geworden en kent ze sinds 2017 zelfs een steile opmars. Eind 2020 waren in Vlaanderen, naast de 3200 survey-abonnementen al meer dan 1800 abonnementen actief in de landbouw, 1450 in de machinesturing, 130 in de maritieme sector, 50 voor onderwijs en 120 voor test/onderzoeksdoeleinden. De laatste jaren is er een stijging in de survey-sector van 15%, en in de landbouw en machinesturing van zo'n 20%. Vandaag zit FLEPOS op een kantelpunt waar het gebruik van de secundaire doelgroepen (landbouw, machinesturing, maritiem) deze van de primaire doelgroep (survey) overstijgt.

Anticiperend op deze evolutie werd gezocht naar een duurzaam businessmodel, gegeven dat het huidig cofinancieringsmodel met de nutssector (50/50%) voor de werking van FLEPOS onder druk staat.

Het klopt dat in het najaar van 2020 en het voorjaar van 2021 de piste van het afstoten van de abonnementen landbouw, machinesturing en maritieme toepassingen naar de private markt werd afgetoetst met de betrokken departementen en sectoren naar impact en mogelijke roadmap.

Evenwel wordt omwille van de COVID-19 omstandigheden en de impact op de gebruikers deze piste verlaten.

Ik wens evenwel samen met de betrokken collega's, departementen en de sectoren alternatieve pisten te bekijken naar een duurzaam businessmodel.

FLEPOS kan hierbij bijvoorbeeld gepositioneerd worden als een basisdienstverlening die kosteloos kan aangeboden worden naar alle gebruikers.

Toch kan de FLEPOS-dienstverlening, als overheidsdienst niet alle noden en eisen van de gebruikers invullen (hoge beschikbaarheid, omstandige ondersteuning, totaaloplossingen, gebiedsoverschrijdende werking, helpdesk tijdens weekends en buiten kantooruren). Hiervoor kan een gebruiker zich dan wel wenden tot een privaat netwerk tegen betalende abonnementen.

3. Momenteel bedraagt de total cost of ownership ongeveer 500K. Hierin vertegenwoordigen de operationele kosten zo'n 270K (infrastructuur, hosting, SAAS-contract met dienstverlener). De afschrijvingen voor de apparatuur bedraagt zo'n 70K /j (7 jaar afschrijving). De FLEPOS-dienstverlening steunt op 2,5 interne VTE voor klantenondersteuning, registraties, interventies en beheer referentiestationen, monitoring, project- en productmanagement (160K). De variabele kosten zijn vooral op termijn te verwachten aan extra vragen/ondersteuning/registraties ten gevolge van het toenemend gebruik (+ 0,5 VTE tegen 2024) en het opschalen van de infrastructuur (bv. extra/permanente servers) (extra 150K 2022-2024).
4. De kostprijs voor de Vlaamse overheid bedraagt 50% van 500K of 250K (conform verdeelsleutel GRB-decreet).

De prijs per geabonneerde voor de Vlaamse overheid wordt momenteel geraamd op 250K/7450 gebruikers= 35 Euro/gebruiker/jaar.

5. De dienstverlening van FLEPOS wordt niet stopgezet. FLEPOS is en blijft immers noodzakelijk als referentiebasis voor de grootschalige basiskaart en aanverwante opmetingen en inventarisaties. En daarvoor zullen de middelen blijvend worden ingezet.
6. In een zoektocht naar een businessmodel met een duurzame financiering voor FLEPOS worden verschillende pistes afgetoetst.

Hierbij wordt gedacht aan een FLEPOS-aanbod dat kan complementair gepositioneerd worden aan initiatieven in de private markt. Initiatieven die we ten volle een kans willen geven.

Om extra private netwerken de mogelijkheid te geven om op de Vlaamse markt actief te worden, wordt in kader van de gewijzigde richtlijn rond hergebruik en open data (Open Data Directive, Directive 2019/1024), die in Vlaamse regelgeving in juli 2021 dient omgezet, de mogelijkheid voorzien om hergebruik te kunnen maken van de ruwe real-time datastromen van de referentiestations van FLEPOS tegen een marginale vergoeding. Op deze manier kunnen private netwerken ook gebruik maken van de referentiestations van FLEPOS en hierop RTK-diensten ontwikkelen waardoor er meer concurrentie kan ontstaan.